

چکیده تحولات بازار اوراق تامین مالی در آبان ۱۳۹۵

دستر: معاونت پژوهشی، دفتر آمار و پایش اقتصادی	تاریخ انتشار: آذر ۱۳۹۵
تهیه و تدوین: مهدی کرامت‌فر	ناظر علمی: تیمور رحمانی
همکاران: -	تاییدکننده: ابوالحسن والی‌زاده

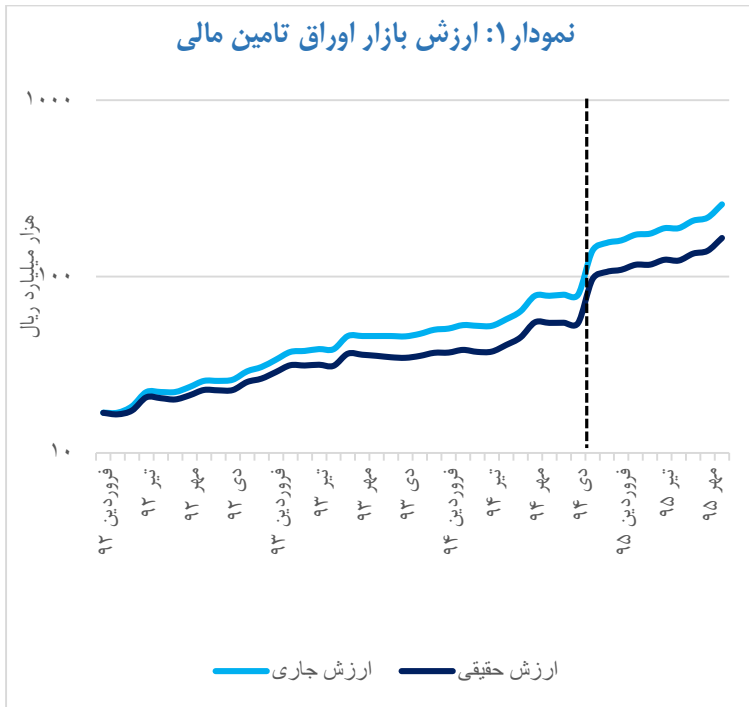
چکیده:

بر اساس آمار و اطلاعات ارائه شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار تهران، مهم‌ترین تحولات بازار اوراق تامین مالی در آبان سال ۱۳۹۵، به شرح زیر است:

- از ابتدای سال ۱۳۹۲ ارزش بازار اوراق تامین مالی به شکلی محسوس و با روندی پیوسته افزایش یافته است. این مساله با افزایش حجم معاملات نیز همزمان شده است. شایان ذکر است که رشد ارزش بازار، از زمستان ۱۳۹۴ با جهشی قابل توجه ادامه یافته است.
- بررسی نرخ سود اوراق تامین مالی گویای آن است که روند افزایشی این متغیر، از زمستان ۱۳۹۴ به شکلی مشهود تغییر جهت داده و حدود ۲ درصد کاهش یافته است. البته روند نزولی نرخ سود از ابتدای پاییز معکوس شده است.
- بررسی تفکیک نرخ سود اسناد خزانه اسلامی گویای آن است که هزینه تامین مالی دولت از طریق اسناد منتشره در سال ۱۳۹۵، نسبت به اسناد قبلی کاهشی ۴ درصدی داشته است. شایان ذکر است که روند نزولی نرخ سود اسناد خزانه اسلامی نیز از ابتدای پاییز متوقف شده است.

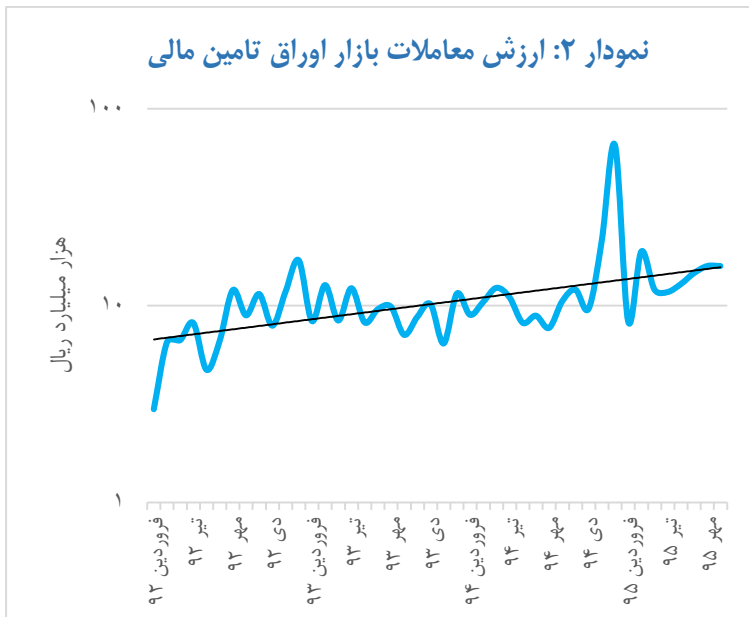

۱- ارزش بازار

- ارزش بازار اوراق تامین مالی از ابتدای سال ۱۳۹۲، رشدی پیوسته و قابل ملاحظه را ثبت نموده است. این مساله، سبب رشد ۱۵,۲ برابری ارزش این بازار از ابتدای سال ۱۳۹۲ تا پایان آبان‌ماه ۱۳۹۵ شده است.
- بیشترین میزان رشد، در فصل زمستان ۱۳۹۴ اتفاق افتاده است. انتشار چهار مرحله از اسناد خزانه اسلامی در بهمن‌ماه و انتشار اوراق مشارکت شرکت نفت در اسفندماه، علت اصلی این رشد بوده است.
- ارزش بازار در آبان‌ماه ۱۳۹۵ نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۲۳۰,۵ درصد رشد داشته است.

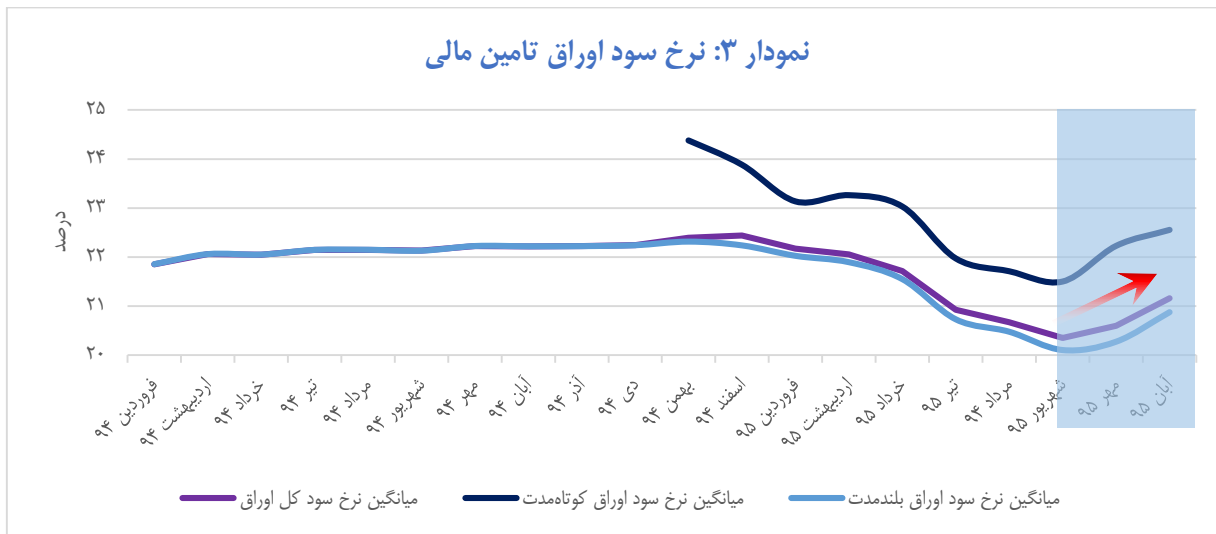
۲- ارزش معاملات

- ارزش معاملات بازار اوراق تامین مالی، همزمان با افزایش ارزش بازار، از ابتدای سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است.
- بیشترین رشد ارزش معاملات مربوط به اسفندماه ۱۳۹۴ بوده که دلیل اصلی آن انتشار اوراق مشارکت شرکت ملی نفت ایران است.
- ارزش معاملات در آبان‌ماه ۱۳۹۵ نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۶۷,۲ درصد رشد کرده است. مجموع ارزش معاملات نیز در هشت‌ماهه ابتدای سال ۱۳۹۵ نسبت به دوره مشابه سال قبل معادل ۴۳,۵ درصد افزایش یافته است.

۳- نرخ سود^۱

- بررسی روند ماهانه نرخ سود اوراق تامین مالی گویای آن است که از زمستان ۱۳۹۴، نرخ سود از روندی نزولی برخوردار شده و نتیجه این مساله، کاهش قابل ملاحظه نرخ تامین مالی بوده است. به نظر می‌رسد سیاست‌های دولت در جهت کاهش نرخ سود و از جمله مداخله بانک مرکزی در بازار بین بانکی و کاهش نرخ سود سپرده‌های بانکی در انتهای زمستان ۱۳۹۴ و ابتدای سال ۱۳۹۵ تاثیر زیادی بر این مساله داشته است. البته از ابتدای پاییز، این روند نزولی متوقف شده است.
- همانگونه که در نمودار نیز مشهود است، میانگین نرخ سود اوراق تامین مالی کوتاه‌مدت (اسناد خزانه اسلامی) به شکل قابل ملاحظه‌ای بیش از اوراق بلندمدت است. جدید بودن این اوراق و ماهیت کوتاه‌مدت آن‌ها، از اصلی‌ترین علل این مساله هستند. انتظار می‌رود که با سررسید شدن اوراق پیشین و بازپرداخت مبلغ اوراق در موعد مقرر، به تدریج شکاف میان میانگین نرخ اوراق بلندمدت و کوتاه‌مدت کاهش یابد.
- بررسی نرخ سود اسناد خزانه اسلامی گویای آن است که هزینه تامین مالی دولت از طریق انتشار اوراق جدید تا آبان ماه سال ۱۳۹۵، نسبت به سال ۱۳۹۴، به شکل محسوسی کاهش یافته است.

جدول ۱ هزینه تامین مالی دولت از طریق اسناد خزانه اسلامی

نرخ بازده	قیمت اولیه	تاریخ سررسید	تاریخ انتشار	اخزا
۲۴,۴۴	۹۰۰۵۰۱	اسفند ۱۳۹۴	مهر ۱۳۹۴	۱
۲۴,۴۵	۸۷۲۰۶۶	شهریور ۱۳۹۵	بهمن ۱۳۹۴	۲
۲۴,۲۶	۸۵۵۵۸۲	مهر ۱۳۹۵	بهمن ۱۳۹۴	۳
۲۴,۳۲	۸۴۱۳۲۷	آبان ۱۳۹۵	بهمن ۱۳۹۴	۴
۲۴,۴۰	۸۳۲۹۵۲	آذر ۱۳۹۵	بهمن ۱۳۹۴	۵
۱۹,۹۷	۸۷۷۹۹۹	اسفند ۱۳۹۵	تیر ۱۳۹۵	۶
۱۹,۲۹	۸۶۰۰۰۰	مرداد ۱۳۹۶	شهریور ۱۳۹۵	۷
۱۹,۷۶	۸۵۰۰۰۰	مرداد ۱۳۹۶	شهریور ۱۳۹۵	۸
۲۱,۲۸	۸۴۶۲۹۰	شهریور ۱۳۹۶	آبان ۱۳۹۵	۹
۲۰,۸۳	۸۳۷۳۵۰	مهر ۱۳۹۶	مهر ۱۳۹۵	۱۰

^۱ منظور از اوراق کوتاه‌مدت، اوراق دارای سررسید کمتر از یک‌سال است. در حال حاضر، اسناد خزانه اسلامی تنها اوراق کوتاه‌مدت موجود در بازار اوراق تامین مالی است و به همین دلیل، حجم اوراق کوتاه‌مدت در مقایسه با اوراق بلندمدت کمتر است.